

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 5C/37/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5411205218
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Bebej
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2013:5411205218.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín samosudcom JUDr. Petrom Bebejom v právnej veci žalobcu: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00151700, proti žalovanému: H. H., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom J. W., Ľ. Š. XXXX/XX, t. č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom Mesto Dolný Kubín, so sídlom v Dolnom Kubíne, Hviezdoslavovo námestie 1651/2, IČO: 00314463, v konaní o zaplatenie sumy 12.654,33 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietá.

Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou na tunajší súd 23.12.2011 sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 12.654,33 eura s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania za obdobie od 21.12.2011 až do jej zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Odôvodnil ju tým, že žalobca ako poisťovateľ a žalovaný ako poistník uzavreli 09.10.2008 písomnú poistnú zmluvu č. 8018227838, ktorej predmetom bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. AUDI A8, ev. č. J.-017 AU (ďalej len „MV“) so začiatkom poistenia 09.10.2008. Neoddeliteľnými súčasťami uzavretej poistnej zmluvy boli Všeobecné poistné podmienky pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „VPP“) a Zmluvné dojednania pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ZD“). Úprava práv a povinností zmluvných strán vyplývala najmä zo zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoPZP“). Dňa 28.12.2008 došlo k škodovej udalosti v Rakúskej republike, pri ktorej Z. I., ako vodič MV nedodrжал pravidiel cestnej premávky o prednosti v jazde a narazil do motorového vozidla zn. BMW EČ: W-XXXXXZ, vedeného vodičom X. B.. Z pripojenej policajnej relácie a správy o nehode podpísanej vodičmi oboch vozidiel nepochybne vyplýva, že nehoda a s ňou súvisiaca škoda boli spôsobené prevádzkou MV, ktoré vodič Z. I. viedol pod vplyvom alkoholu (0,20 mg/l) a navyše ani nebol držiteľom vodičského oprávnenia! Vlastníkom, držiteľom a aj prevádzkovateľom MV bol v rozhodnom čase žalovaný, ktorý preto objektívne zodpovedal za vzniknutú škodu. Žalovaný je teda nielen poistníkom, ale aj poisteným, na ktorého sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie (§ 2 písm. e), f) v spojení s ust. § 4 ods. 1 ZoPZP). O uvedenej škodovej udalosti sa žalobca dozvedel 08.01.2009 z listu rakúskeho partnera Allianz Elementar Versicherungs AG, u ktorého si poškodení uplatnili nároky na náhradu škody (žalovaný ani vodič Z. I. žalobcovi doposiaľ vôbec neoznámili vznik tejto škodovej udalosti). Keďže ku dňu vzniku škodovej udalosti 28.12.2008 trvalo poistenie zodpovednosti za škodu, žalobca bol povinný nahradiť poškodeným uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody v rozsahu podľa ust. § 4 ZoPZP. Škodová udalosť bola likvidovaná žalobcom prostredníctvom zahraničného partnera so sídlom v Rakúsku (Allianz Elementar Versicherungs AG)

tak, že poškodeným bola vyplatená náhrada škody 12.695,03 eura. Vyplatenú náhradu škody žalobca refundoval svojmu zahraničnému partnerovi v doposiaľ šiestich platbách. V súvislosti s likvidáciou danej škodovej udalosti vznikli žalobcovi aj trovy spočívajúce v poplatkoch za spracovanie, ktoré žalobca zaplatil svojmu rakúskemu partnerovi a v nákladoch na preklad písomností z nemeckého do slovenského jazyka (202,42 eura). Pri právnom odôvodnení žalobou uplatneného nároku poukázal na § 12 ods. 1 písm. d) a g) ZoPZP. Žalovaný (ako poistník a aj poistený) porušil svoju zmluvnú a zákonnú povinnosť oznámiť žalobcovi vznik škodovej udalosti do 30 dní po jej vzniku (§ 10 ods. 1 písm. b) ZoPZP), ktorú vôbec nespĺnil napriek písomnej výzve žalobcu z 03.02.2009. Porušením tejto zákonnej i zmluvnej povinnosti žalovaný výrazne skomplikoval žalobcovi likvidáciu danej škodovej udalosti (žalobca napr. nemal možnosť vykonať obhliadku motorového vozidla zn. AUDI a tak posúdiť rozsah poškodení vozidla zn. BMW a rozsah zranení poškodených a tak posúdiť ich príčinnú súvislosť medzi jednotlivými následkami a nehodou). Ďalším dôvodom postihu je skutočnosť, že žalobca vedome zveril vedenie motorového vozidla osobe (Z. I.), ktorá zjavne nespĺňala podmienky na vedenie motorového vozidla, keďže nebola držiteľom vodičského oprávnenia a navyše bola v čase nehody pod vplyvom alkoholu 0,20 mg/l (§ 12 ods. 1 písm. d) ZoPZP v spojení s § 4 ods. 2 písm. b) ods. 3 písm. a), b) zák. č. 315/1996 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase). Písomnou výzvou zo 16.11.2011 si preto žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na postih v sume 12.654,33 eura. Výzva bola doručená žalovanému v zmysle ust. čl. XVI ods. 2 vety poslednej VPP najneskôr dňa 13.12.2011 a žalovaný bol teda povinný plniť do 20.12.2011. Keďže žalovaný nespĺnil svoj dlh voči žalobcovi riadne a včas, žalobca sa domáha nielen zaplata istiny, ale aj úrokov z omeškania podľa ust. § 517 ods. 1, 2 v spojení s § 563 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2009.

Keďže sa nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk platobný rozkaz, ktorý tunajší súd v uvedenej veci podľa žaloby vydal 12.03.2012 pod č. k. 5Ro/289/2011-52, uznesením zo 16.05.2012 č. k. 5Ro/289/2011-57 bol platobný rozkaz podľa § 173 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu zrušený.

Pretože ani v priebehu ďalšieho konania sa súdu napriek prevedenému pomerne rozsiahlemu šetreniu nepodarilo zistiť miesto súčasného pobytu žalovaného, ktorý sa na adrese, ktorú žalobca uviedol v žalobe a na ktorej má stále vedený trvalý pobyt, dlhodobo nezdržiava, uznesením z 23.07.2012 č. k. 5C/37/2012-77, žalovanému ako osobe na neznámom mieste na ochranu jeho práv v tomto konaní ustanovil s poukazom na § 29 ods. 2 O. s. p. opatrovníka - Mesto Dolný Kubín, v ktorom má žalovaný stále vedený trvalý pobyt.

Žalobca v ďalšom konaní v súvislosti s námietkami opatrovníka žalovaného uviedol, že ustanovenie „spôsobil škodu“ je potrebné vykladať nie ako priamu fyzickú účasť poistníka v škodovej udalosti, ale je potrebné toto ustanovenie vnímať z pohľadu zodpovednosti poistníka za vzniknutú škodu. Žalovaný ako vlastník a zároveň prevádzateľ MV zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou tohto vozidla na základe objektívnej zodpovednosti, a teda zodpovedá za výsledok bez ohľadu na jeho zavinenie a v tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/318/2011. K ďalšej námietke, že

vodičovi MV Z. I. bola v čase dopravnej nehody nameraná hladina 0,2 mg/l alkoholu v krvi, čo podľa rakúskych právnych predpisov je dovolené množstvo alkoholu v krvi, uviedol, že postih voči poistníkovi si žalobca uplatňuje na základe slovenského právneho predpisu, v zmysle ktorého je dôvodom postihu vedomé zverenie motorového vozidla osobe, ktorá je pod vplyvom alkoholu. Namerané množstvo alkoholu v krvi u vodiča je možno dôvodom na neuloženie pokuty v Rakúsku z dôvodu jazdy pod vplyvom alkoholu, keďže zrejme nie je prekročená povolená hranica, avšak pri uplatňovaní postihu v zmysle ust. § 12 ods. 1 písm. d) ZoPZP je irelevantná skutočnosť, že podľa rakúskych predpisov je výsledok krvnej skúšky na prítomnosť alkoholu negatívny. Uvedená skutočnosť (prítomnosť alkoholu v krvi vodiča) nie je hlavným dôvodom na uplatnenie postihu, avšak ako dôvod postihu tu táto skutočnosť je. Na pojednávaní 24.09.2012 žalobca prostredníctvom poverenej pracovníčky uviedol ohľadne zmieneného alkoholu, že túto skutočnosť žalobca uvádzal v žalobe len okrajovo a sama o sebe nie je dôvodom odôvodňujúcim uplatnený nárok. K námietke nepreukázania subjektívnej vedomosti žalovaného o tom, že vodič Z. I. nie je držiteľom vodičského preukazu, poukázal na ust. § 6 ods. 2 zákona č. 315/1996 Z. z., v zmysle ktorého prevádzkovateľ nesmie zveriť vedenie vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na jeho vedenie ustanovené týmto zákonom alebo osobitným predpisom, nemá pri sebe platné doklady

ustanovené na vedenie vozidla, je pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky alebo osobe, ktorej schopnosť na vedenie je inak znížená. Prevádzkovateľ motorového vozidla je teda v zmysle uvedeného povinný pred tým, ako zverí motorové vozidlo inej osobe, zistiť skutočnosť, či táto osoba spĺňa všetky podmienky na vedenie motorového vozidla, dokonca táto osoba sa aj musí preukázať platnými dokladmi na vedenie motorového vozidla. Podľa žalobcu nie je podstatné, či si tieto skutočnosti žalovaný u vodiča Z. I. overoval, hoci tak urobiť mal. Podstatné je, že vozidlo Z. I. požičal (vychádzajúc z výpovede vodiča pred políciou v Rakúsku) a vodič Z. I. ako osoba bez vodičského oprávnenia toto vozidlo aj viedol. Preto je podľa neho rozhodujúci samotný výsledok (vedenie vozidla osobou bez vodičského oprávnenia) a „vedomosť zverenia motorového vozidla“ je potrebné vidieť v nerešpektovaní povinností uložených žalovanému ako prevádzkovateľovi zákonom č. 315/1996 Z. z. Uvedený názor prezentoval aj JUDr. Imrich Fekete, CSc., keď v komentári k ust. § 12 ods. 1 písm. d) ZoPZP uviedol: „Právo poisťovateľa na náhradu súm vzniká proti poistenému ako aj poisťníkovi, ktorý vedome zveril vedenie motorového vozidla osobe, ktorá nemala predpísané vodičské oprávnenie. Nie je rozhodujúce, či poisťník alebo poistený vedel alebo nevedel, že osoba, ktorej zveril vedenie motorového vozidla, nemá platné vodičské oprávnenie, postačí, že platné oprávnenie nemala.“ Pokiaľ ide o ust. § 12 ods. 1 písm. g) ZoPZP žalobca vychádza z toho, že poisťník je vždy poisteným podľa tohto zákona, teda zodpovedá za vzniknutú škodu, aj keď vozidlo neriadil. V tomto prípade žalovaný bol nielen poisťníkom, ale aj prevádzkovateľom a vlastníkom tohto vozidla. Pokiaľ ide o výšku žalobcom poskytnutého plnenia formou refundácie svojmu zahraničnému partnerovi, poukázal na konečné vyúčtovanie plnenia zahraničného partnera žalobcu, ktoré bolo poskytnuté poškodenému. V záverečnom vyjadrení uviedol, že podľa neho boli naplnené predpoklady na uplatnenie postihu v zmysle § 12 ods. 1 písm. g) ZoPZP, v zmysle ktorého má poisťovateľ proti poisťníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4 ZoPZP. Žalovaný poistnú udalosť v zmysle jeho zákonnej povinnosti nenahlásil v zákonnej lehote a preto je uplatnený postih v celom rozsahu dôvodný. Žalovaného v tomto smere zaťažuje dôkazné bremeno a je na ňom, aby preukázal, že povinnosť nahlásiť škodovú udalosť písomne a v 30-dňovej lehote si splnil, čo dokazovaním nebolo preukázané. Predpoklad „spôsobenie škody“ je potrebné vnímať z pohľadu objektívnej zodpovednosti v zmysle § 427 OZ a keďže žalovaný bol vlastníkom a aj prevádzkovateľom motorového vozidla, za vzniknutú škodu zodpovedá v zmysle § 427 OZ. Čo sa týka alkoholu, tak vodičovi bola nameraná hladina alkoholu 0,2 mg v krvi a teda nebol spôsobilý viesť vozidlo, má za to, že hoci aj keď v Rakúsku je istá tolerancia, tak ZoPZP umožňuje poisťovateľovi uplatniť postih voči poisťníkovi, ak zveril vedenie motorového vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na vedenie motorového vozidla. Čo sa týka výšky škody, predložili výpisy z účtov k vyplatenému plneniu na účet rakúskej Allianz poisťovne a doklady preukazujúce jednotlivé nároky na náhradu škody v celkovej výške 12.353,30 eura. Uvedená suma pozostáva z náhrady za opravu poškodeného motorového vozidla vo výške 8.202,73 eura, z nákladov spojených s liečením poškodeného p. B. vo výške 984,45 eura a 100,- eur, z náhrady škody na motorovom vozidle p. B. vo výške 740,49 eura, z asistenčnej služby 98,- eur, z náhrady za stratu na zárobku vo výške 604,30 eura, z nákladov na právne zastúpenie poškodeného spolu vo výške 100,- eur a bolestného vo výške 1.500,- eur. Žalobca vyplatil plnenia spolu vo výške 14.667,38 eura, keď suma presahujúca žalovanú sumu sú manipulačné a korešpondenčné náklady, ktoré si žalobca neuplatnil. Z výpovede škodcu prostredníctvom dožiadaného súdu vyplýva, že tento o nehode bezprostredne po nej informoval žalovaného.

Opatrovník žalovaného v priebehu ďalšieho konania uviedol, že žalobca opiera svoj nárok o ust. § 12 ods. 1 písm. d) a g) ZoPZP. Podľa písm. d) sa vyžaduje, aby žalovaný vedome zveril vedenie predmetného motorového vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na jeho vedenie. Táto subjektívna stránka nebola preukázaná, pričom žalovaný sa mohol vzhľadom na vek vodiča domnievať, že je držiteľom vodičského oprávnenia. Poukázal aj na to, že aj v poistnej zmluve je uvedené, že počet užívateľov vozidla bude tri a viac, teda už samotná poistná zmluva predpokladala, že vozidlo bude využívané viacerými osobami. Pokiaľ ide o písmeno g), tak v danom prípade pre uplatnenie nároku z tohto dôvodu sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to že poisťník spôsobil škodu motorovým vozidlom a ďalej bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosť nahlásiť túto nehodu včas. Prvý z predpokladov, a to spôsobenie škody motorovým vozidlom nebol u žalovaného naplnený, keďže tento nebol vodičom predmetného vozidla v čase dopravnej nehody. V súvislosti s písm. d) žalobca poukazoval aj na to, že vodič mal jazdiť pod vplyvom alkoholu. Hoci je v zázname polície uvedené, že mu bolo nameraných 0,2 mg/l alkoholu v krvi, čo je po prepočte cca 0,42 promile,

v správe je konštatovaný ako výsledok merania jednoznačne negatívny, a to z dôvodu, že v Rakúsku podľa informácií, ktoré získal na internete, je dovolené množstvo alkoholu v krvi pre vodičov motorových vozidiel 0,5 promile. Poukázal na ust. § 12 ods. 2 písm. g) ZoPZP, kde v prípade neohlásenia poisťnej udalosti je osobitný postih voči vodičovi vozidla, ktorý spôsobil nehodu, ako poistenému. V záverečnom prednese uviedol, že vykonané dokazovanie preukázalo, že u žalovaného nedošlo k naplneniu dôvodov na postih v zmysle § 12 ods. 1 písm. b) a d) ZoPZP. Výpoveď svedka Z. I. vypočutého prostredníctvom dožiadaného súdu preukazuje, že žalovaný vedome nezveril vedenie vozidla osobe, ktorá by nebola držiteľom vodičského oprávnenia. Svedok opísal aj okolnosti, pre ktoré došlo k zvereniu tohto vozidla žalovaným jeho osobe. Tiež žalovaný bol inde v čase, kedy škodca jazdil na tomto vozidle a teda nedokázal a ani nemohol ovplyvniť stav tohto vodiča. Pokiaľ ide o posledný dôvod uvedený v § 12 ods. 1 písm. g) ZoPZP bez toho, aby bol vypočutý žalovaný, nedokážu zaujať kvalifikované stanovisko a v tomto smere nemajú k dispozícii žiadne relevantné dôkazy.

Z výpovede svedka Z. I. vypočutého rakúskym súdom dňa 17.01.2013 vyplýva, že menovaný má vodičský preukaz triedy AB, teda aj na osobné motorové vozidlá od 07.10.2008. Tiež vypovedal, že v r. 2008 dostal vodičský preukaz po druhýkrát. Prvýkrát ho dostal už v roku 1994. V období rokov 2004 - 2007 bol vo väzbe a na toto obdobie mu bol vodičský preukaz odobratý. Žalovaný je dobrý priateľ a poznajú sa už cca 10 rokov. Boli spolu často v kontakte, mali priateľské aj pracovné kontakty a chcel od neho odkúpiť MV. Jazdil na ňom dva týždne a dali vtedy na ÖAMTC vstaviť splnomocnenie, že smie s tým autom jazdiť a počas tohto obdobia ho vyskúšať. Nehodu spôsobil počas tých dvoch týždňov. Potom spôsobil tú nehodu a MV dal za 3.000,- eur opraviť, ale to MV potom nekúpil, ale vrátil ho žalovanému. V čase používania vozidla mal vodičský preukaz a aj ho žalovanému ukázal, inak by ho nenechal jazdiť. Od januára 2009 je jeho vodičský preukaz zničený a preto aj dostal náhradný vodičský preukaz, ktorý mu vystavili v Bosne. Tiež ukázal svoj vodičský preukaz a uviedol, že sa z neho dá vyčítať, že tento bol vystavený 12.01.2009. Na jeho druhej strane sa dá vyčítať, že vodičský preukaz pre skupinu B robil 07.10.2008. V skutočnosti je totiž dátum 07.10.2008 zaevidovaný pre skupinu B ako začiatok dátumu vodičského preukazu. Žalovaný v čase nehody nebol vo Viedni a preto sa s ním pred nehodou nestretol. Žalovaného o nehode hneď telefonicky informoval. Potom sa už spolu nerozprávali a žalovaný si vozidlo obzrel spolu s ním asi po dvoch týždňoch, keď sa vrátil zo zahraničia.

Nebolo medzi účastníkmi sporné, že predmetným MV, ktorého vlastníkom a prevádzateľom bol žalovaný, bola spôsobená vodičom Z.N.Y. I. dopravná nehoda dňa 28.12.2008 o 21.14 h vo Viedni, Magaretenstraße 70. Uvedené vyplýva zo správy Policajného komisariátu Margareten (č. I. 15 - 19), podľa ktorej došlo k dopravnej nehode predstavujúcej škodovú udalosť tak, že vodič MV pri odbočovaní do ulice Margaretenstraße nerešpektujúc predpísané označenie „daj prednosť v jazde“ narazil do motorového vozidla BMV, ktoré riadil X. B.. Svoju vinu vodič I. priznal, zdôvodniac dopravnú nehodu svojou nepozornosťou na križovatke, na ktorej chcel odbočiť vpravo a ďalej pokračovať v jazde, kde zašiel príliš ďaleko a narazil do vozidla X. B.. Tiež nebolo sporné, že žalovaný ako poisťník uzavrel so žalobcom dňa 09.10.2008 poisťnú zmluvu č. 8018227838, ktorej predmetom bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou predmetného MV, ktoré poistenie v čase uvedenej dopravnej nehody trvalo. Napokon nebolo medzi účastníkmi sporným, že škodu spôsobenú pri dopravnej nehode poškodenému likvidoval ako poisťnú udalosť žalobca prostredníctvom svojho rakúskeho partnera (Allianz Elementar Versicherungs AG). Sporným však bolo, pokiaľ ide o základ uplatneného nároku, či žalobcovi prislúcha (práve) voči žalovanému postihové právo na náhradu vyplateného poisťného plnenia z dôvodov vyplývajúcich z § 12 ods. 1 písm. d) a g) ZoPZP.

Podľa § 12 ods. 1 písm. d) ZoPZP poisťovateľ má proti poisťníkovi nárok na náhradu poisťného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak vedome zveril vedenie motorového vozidla osobe, ktoré nespĺňa podmienky na vedenie motorového vozidla podľa osobitného predpisu.

V prejednávanej veci, vychádzajúc z vykonaných dôkazov, nemal súd preukázané naplnenie predpokladov stanovených v hypotéze citovaného ustanovenia. Ohľadne danej skutočnosti mali výpovednú hodnotu dva dôkazné prostriedky, ktoré ohľadne „rozhodnej skutočnosti“ vo vzťahu k danému ustanoveniu boli vo vzájomnom rozpore. Bola to jednak už citovaná správa Policajného komisariátu

Margareten zo dňa 28.12.2008, v ktorej je uvedené, že vodič Z. I. (označený ako „účastník A“) viedol vozidlo bez vodičského oprávnenia a v jej ďalšom texte je obsiahnuté prehlásenie uvedeného vodiča, v ktorom tento o.i. uviedol, že nemá vodičské oprávnenie a auto si požičal od priateľa H.H. H.. V rozpore s touto správou Z. I. vypočutý v rámci tohto konania ako svedok dožiadaným rakúskym súdom vypovedal, že v čase používania predmetného MV mal vodičský preukaz a aj ho žalovanému ukázal, inak by ho nenechal jazdiť. Tiež poukázal na údaje uvedené na svojom aktuálnom vodičskom preukaze, ktoré mali nasvedčovať (preukazovať) pravdivosť tohto jeho tvrdenia. Iné dôkazy vo vzťahu k preukazovaniu toho, či vinník nehody - vodič Z. I. disponoval v čase jej spáchania platným vodičským preukazom a ak nie, ohľadne toho, že žalovaný mal menovanému zveriť MV s vedomím (t.j. že by mal mať žalovaný vedomosť), že menovaný nespĺňa podmienky na vedenie motorového vozidla podľa osobitného predpisu, vykonané a ani navrhované neboli. Teda ohľadne danosti práva postihu žalovaného z dôvodu uvedeného v § 12 ods. 1 písm. d) ZoPZP neuniesol žalobca dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažovalo.

Podľa § 12 ods. 1 písm. g) ZoPZP poisťovateľ má proti poistníkovi nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu motorovým vozidlom a bez dôvodov hodných osobitného zreteľa porušil povinnosti podľa § 10 ods. 1 až 4 (ZoPZP), podľa ktorých poistený je povinný predovšetkým písomne oznámiť poisťovateľovi vznik škodovej udalosti do 30 dní po jej vzniku, ak vznikla mimo územia Slovenskej republiky.

Ustanovenie § 12 ZoPZP priznáva poisťovateľovi poistenému osobitný nárok (tzv. postihové právo) na náhradu poistného plnenia za splnenia tam uvedených predpokladov stanovených taxatívne. Definuje predpoklady vzniku postihu poisťovateľa osobitne voči poistníkovi (ods. 1) a osobitne voči poistenému, ktorý nie je poistníkom (ods. 2).

ZoPZP vymedzuje veľmi široko okruh osôb, ktoré treba považovať za osoby poistené. Je to zrejme z ustanovenia § 4 ods. 1 ZoPZP, obsahom ktorého je taxatívny výpočet osôb, na ktoré sa vzťahuje povinné zmluvné poistenie. Okruh týchto subjektov je tu určený univerzálne tak, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každú osobu za predpokladu, že je daná jej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla či už na princípe subjektívnej zodpovednosti (§ 420 OZ) alebo objektívnej zodpovednosti (podľa § 427 a nasl. OZ). Poisteným je teda každý, kto za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá bez zreteľa na to, či ide o osobu zodpovedajúcu za škodu na základe objektívnej zodpovednosti alebo na základe subjektívnej zodpovednosti založenej na zavinení (zavinení prezumovanom vo forme nedbanlivostného zavinenia).

V prípade postihového práva podľa § 12 ZoPZP ako súd už uviedol, zákon osobitne definuje predpoklady pre jeho vznik poisťovateľovi voči poistníkovi a osobitne voči poistenému, ktorý nie je poistníkom. Jednotlivé predpoklady pre uplatnenie postihu voči poistníkovi, uvedené v ods. 1 § 12 pod písm. a) až h) a voči poistenému, ktorý nie je poistníkom uvedené v ods. 2 § 12 pod písm. a) až h) (tieto predpoklady sa u oboch „kategórií osôb“, voči ktorým možno postih uplatniť, prevažne zhodujú vyjmúc predpokladov pod písm. a) a f) ods. 1 a písm. a) a b) ods. 2) možno vykladať len podľa ich znenia, ktoré je dostatočne jednoznačné a nie je namieste dôvod na použitie takého výkladu, ktorý by mal niektorý z viacerých predpokladov stanovených pod tým - ktorým písmenom „prehliadať“, resp. potláčať zvýrazňujúc iný (druhý) z viacerých predpokladov, prípadne niektorý z predpokladov vykladať rozširujúco v rozpore s jeho jazykovým znením.

Pokiaľ ide o citované ustanovenie § 12 ods. 1 písm. g) ZoPZP zákon stanovuje tri samostatné predpoklady, ktoré musia byť splnené súčasne, a to: 1/ porušenie povinnosti poistníka podľa § 10 ods. 1 až 4 ZoPZP, ďalej 2/ že túto povinnosť porušil bez toho, že by boli dané v konkrétnom prípade dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by pre svoj charakter a závažnosť „ospravedľovali“ poistníka, že svoju povinnosť nesplnil vôbec alebo ju nesplnil neskôr než mu to zákon ukladá a 3/ že poistník spôsobil škodu motorovým vozidlom.

V prejednávanej veci nebol podľa názoru súdu splnený (minimálne) posledne uvádzaný predpoklad (pod 3/). Vzhľadom na použité slovné spojenie „spôsobil škodu motorovým vozidlom“ je zrejmé, že zákonodarca použil rovnaké pojmy, aké používa pri definovaní subjektívnej zodpovednosti za spôsobenú škodu podľa § 420 ods. 1 OZ („každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti“) a rovnako, napr. aj podľa § 424 OZ, ale aj § 423 OZ, v ktorom sa však zavinenie vzťahuje k použitiu omamných látok a nie k vzniku škody. Slovné spojenie „spôsobil škodu“ predpokladá nejaký prejav vôle či už vo forme protiprávneho konania škodcu alebo opomenutia nejakého konania, ktoré malo byť v súlade s právom vykonané, výsledkom čoho je spôsobenie škody. Pre definovanie objektívnej zodpovednosti nielen podľa § 427 OZ, podľa ktorého by bola daná zodpovednosť poisníka za škodu, ale napr. aj podľa § 421, § 421a OZ zákonodarca používa slovné spojenie „zodpovedá za škodu“. Podľa názoru súdu nie je namieste považovať uvedené slovné spojenia za rovnocenné, a to nielen z pohľadu toho, že prvé z nich sa používa prevažne pre definovanie subjektívnej zodpovednosti a druhé v prípade objektívnej zodpovednosti, ale aj z už uvedeného pohľadu významu spojenia „spôsobil škodu“ vyžadujúceho prejav vôle vo forme určitej činnosti škodcu - jeho aktívneho konania alebo opomenutia určitého konania. Súd v tomto smere poukazuje na význam slovesa spôsobiť, ktoré znamená stať sa pôvodcom, príčinou niečoho, zapríčiniť, urobiť radosť, škodu (Krátky slovník slovenského jazyka, Veda vydavateľstvo SAV Bratislava 1989, s. 416).

V súdenom prípade žalobca z dôvodu naplnenia predpokladov uvedených pod 1/ a 2/ mal možnosť postihu, ale voči inému subjektu ako poisníkovi, konkrétne voči poistenému (vodičovi MV, ktorý spôsobil nehodu, a teda naplnil vo vzťahu k svojej osobe aj predpoklad 3/) v zmysle § 12 ods. 2 písm. g) ZoPZP, ktoré ustanovenie rovnako ako § 12 ods. 1 písm. g) definuje predpoklady vzniku tohto práva pre poisťovateľa, avšak nie voči poisníkovi ako zodpovednému subjektu, ale voči poistenému, ktorý nie je poisníkom.

Ak by malo byť výlučne na vôli poisťovateľa, voči ktorému poistenému (subjektu, u ktorého je daná zodpovednosť za vzniknutú škodu či už vo forme objektívnej alebo subjektívnej zodpovednosti za predpokladu, že v konkrétnom prípade by bola daná zodpovednosť za škodu viacerých z nich súčasne), si túto zodpovednosť uplatní, nebolo by zrejmé, prečo ZoPZP v § 12 osobitne definuje predpoklady postihu samostatne pre poisníka a samostatne pre poisteného, ktorý nie je poisníkom, ktoré až na dva prípady sa zhodujú (prečo by samostatne neuvádzal voči poisníkovi a poistenému, ktorý nie je poisníkom len tie, ktoré sa vzhľadom na ich špecifickosť majú týkať len niektorého z nich). Tiež by nebolo zrejmé, prečo by nielen v prípade posudzovaného dôvodu podľa § 12 ods. 1 písm. g), ale aj v prípade dôvodov uvádzaných v odseku 1 pod písm. a) a c) a v odseku 2 pod písm. a), b), d) a h) ZoPZP, zákonodarca použil slovné spojenie „spôsobil škodu“ a nie zásadne širší pojem „zodpovedá za škodu“, ktorým subjektom môže byť nielen ten, kto škodu spôsobil, ale aj ten, kto hoci škodu nespôsobil, za ňu podľa zákona zodpovedá (totiž len výnimočne môže byť daná zodpovednosť za škodu iného subjektu než toho, ktorý spôsobil škodu napr. § 422 OZ).

Žalovaný v danom prípade nebol tou osobou, ktorá spôsobila škodu, v súvislosti s náhradou ktorej si žalobca v tomto konaní uplatnil postihové právo, len predstavoval osobu, ktorá za škodu v zmysle § 427 OZ zodpovedala popri ďalšom subjekte - vodičovi MV, ktorý za ňu tiež a nielen zodpovedal, ale ju aj spôsobil.

Z rovnakého dôvodu ako v prípade § 12 ods. 1 písm. g) ZoPZP by neprichádzala do úvahy zodpovednosť žalovaného ani podľa § 12 ods. 1 písm. a) ZoPZP, keďže žalovaný nebol tou osobou, ktorá spôsobila dopravnú nehodu pod vplyvom návykovej látky. Navyiac k nehode došlo na území cudzieho štátu „tolerujúceho“, resp. nepovažujúceho za protiprávne u vodiča aj také množstvo alkoholu, aké bolo zistené vodičovi MV (zo správy polície je to zrejmé z údajov, že napriek zisteniu testom na prítomnosť alkoholu hladiny alkoholu 20 mg/l, bol výsledok konštatovaný ako jednoznačne negatívny). Vodič MV teda v dôsledku uvedenej skutočnosti neporušil povinnosti vodiča (nedopustil sa v dôsledku zisteného množstva alkoholu žiadneho porušenia právnej povinnosti), hoci v prípade, že by sa tak stalo na území SR, porušil by zistenou hladinou alkoholu povinnosť definovanú v § 4 ods. 3 písm. a) alebo b) vtedy účinného zákona č. 315/1996 Z. z. Za uvedenej situácie by nebolo dôvodné postihovať ani vodiča MV podľa § 12 ods. 2 písm. a) ZoPZP a nie je žiadny dôvod odvolávať sa (ako to urobil žalobca aj v žalobe

vo vzťahu k žalovanému) na ustanovenie § 4 ods. 3 písm. a) a b) ZoPZP, keďže pôsobnosť uvedeného zákona je viazaná len na územie Slovenskej republiky. Odhliadnuc od uvedeného s ohľadom na výpoveď svedka I., by v danom prípade postih žalovaného „za alkohol“ vyznieval zo strany žalobcu absurdne, keďže tento pre svoju neprítomnosť vo Viedni v čase jazdy uvedeného svedka predmetným MV „pod vplyvom alkoholu“ nevedel, že sa tak deje a nemohol mu zabrániť v jazde.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol, pretože nemal preukázaný základ uplatneného nároku. S ohľadom na dôvod zamietnutia žaloby súd nepovažoval za potrebné vykonávať ďalšie dôkazy navrhované opatrovníkom žalovaného, smerujúce k zisteniu výšky poistného plnenia zo strany žalobcu poškodeným, v súvislosti s ktorým si žalobca uplatnil postihové právo, považujúc ich za nadbytočné.

O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovanému ako úspešnému účastníkovi, ktorému by zásadne prislúchal nárok na ich náhradu podľa § 142 ods. 1 O. s. p., právo na ich náhradu nepriznal, pretože žalovaný (za neho konajúci opatrovník) si žiadne trovy konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O. s. p.), písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O. s. p.).